

b) Haiguse arstamine.

Lõuabaigetesse hobustesse antagu nende teraemats parane miseks hariliku toitu edasi, hoitagu neid aha lõvaste tolmuise ebf veel looguni hallitand toidu eest. Joost olgu vilu funni leige ja vubas, õbf olgu kuiw vubas ja wärste. On ilm pehme, siis jalutagu hajget looma. Haiget hobust tuleb boolega tömbawa tuule, nisamuri lülmata mise fui bigistamise eest hoida. Näitab töha nimelt esotsa loomale hästi kuiw ja walus ole-a, siis lastagu teda vaor funni kolm sorda vāewas palowat wee ouru $\frac{1}{4}$ tund funni 20 minutit siisse hingata. Vārast voole lühendab hajuse aega sadotk ola ste ja maria nina 'ōrwa suits nina 'erventini õli (joolswa õli) auru siisse hina mine. Pia's lõua alune paistetus lataline ja lõva olema, siis hauutatagu teda alalise niisse sooja sees, funni üts paistetand loht vēbmets lähb ja lublu moodi ülestõuseb. Seal on māda sees; see loht lõigaataku lahti, ning sees läbi saab haige loom suurt sergitust. Lõigaatud haaw tarvitab aha alalist sooja weega vubastamist. Pia's haigus nūüdg'i veel üle kolme nādala festma ebf tulestiwad mōned iseāralised hajuse māraig'i veel juure, siis nōutagu tōeste õpetatud arsti abi, kes siin enamist ista mōjuwalt aidata wōib.

Loomatohter M. T.

Weisse punase tōbi (punase kusemine).

(Blutharnen, Haematuria.)

a) Haiguse tundmārgid:

Looma tervis on haiguse alguses üleültse veel kaunis hea; ta sōbb, joob ja näeb üleültse fui terve loom välja. Loomulik veski (kusi) on aha enam ebf wāhem punases läinud, funni ta täitsa werekarwaliseks jõeb. Tõhti tulewad ta weebitmise (kusemine) juures terwed taretanud were tūsid nāhtavale. Loom heidab sagedamine wett, fui loomulik ja nāttab talle see toimetus

walu sūnnitama. Warsi läheb haigus rāngemats; loom ei sōo enam, aga joob veel. Jäeb ista nōrgemats, funni ta ülesidusmise tarvis viimats wōimetuks jäeb ning wōib sellviisil paari pāewa funni nādata jootsul surra.

b) Haige looma rawitsemine.

Esimene ja pea tingimine on, et haigele loomale tema siamaalest toitu enam edasi ei anta. Enamisti tuleb see haigus juwel Mai ja Juuni kuul ette, kus loomad sarjamaal sāiwad. Siis piawad nad todu jätetama ja piab neile ütsi kuiwa toitu (heinu) sūua ja füurma wett juua antama. Peale seda piab neile tihti (iga 2—3 tunni pārasi) füurma wett selja ja riistluude peale fassatama.

Selle tōbe wasta wōb tōtli hapusid ja kostküdmbawaid rohtusi anda, muidugt mōista, nii rohkelt weega segatud, et nad looma suud ega neelmise ja seedmisse riistu ära ei pöleta. Neil rohtudel on aga tōdigil see paha omardus, et nad ummusjüst sūnnitawad, mille fätte üleültse suurem osa loomi punase haigusesse surewad. Sellepārast tuleb ista hooit kanda, et loom selle haiguse ajal ennen tōbust lahti ebf wedel on. Selle tarvis aniagu loomale pāewas paar torda üts weerant naela torraga Glauber'i soola (Natrium sulfuricum crystallatum) ühe toobi weega ebf aha, mis veel parem, fui ta natulene fassim on, riitstusföli (Oleum Ricini) üts fortel, poole fortli lambiöli ebf petrooleumiga segatud, pāewas üts ford torraga siisse.

Kui ja sellel aha wōimalit, muretjegu omale aptegist järgmist rohtu järgmisse sedeli järele:

Rp. Pulv. rad. Tormentillae

" Alum. crudi aa 210,0

" Natrii sulfurici cryst. 450,0.

Sellest pulbrist piab tōbe kanuse ja looma seha suuruse järele üts funni tase leeme tūstia tāit tāts funni neli ford pāewas poole toobi weega siisse antama. Pia's siisli karta olema, et loom ummusjus on, siis antagu talle